

PĚTKA

Školní časopis
pro žáky, rodiče a pedagogy

ZŠ Pětka
Vrchlického 22, Šumperk

3. března 2026 • ročník 2025 / 2026

číslo 6

Obsah aktuálního čísla

Březnový úvodník	2
Zajímavosti o jaru	3
Jaro jako zkušenost obnovy	5
Jaro v šesti hlasech	7
Rozhovor o Exit Tour	12
Reakce žáků na Exit Tour	14
Exit Tour – rap poezie K. Pokorná	16
3. A vyhrála soutěž!	17
Recitace 4. a 5. tříd	18
Lyžařský výcvik 4. a 5. tříd	19
Exit Tour – reakce pátáků	20
Studené jaro Jan Neruda	21
Zimní hrátky školní družiny	22
Moravský zvoneček	23

Redakce:

V. Horváthová, E. Macková,
K. Pokorná, V. Bodorová,
N. Hrochová, D. Chromíková,
N. Urbanová, L. Bližňák

Březnový úvodník

Březen není měsíc, který by se příliš držel pravidel. Jeden den vytáhneme zimní bundu, druhý den hledáme sluneční brýle. Ráno mrzne, odpoledne taje. A přesto právě tato proměnlivost dává březnu jeho zvláštní kouzlo.

Je to měsíc přechodu. Měsíc před hlubokým nadechnutím.

Po dlouhé zimě se světlo začíná vracet. Den se prodlužuje, vzduch se mění, ptáci jsou slyšet dříve než náš „kamarád“ budík. Stromy ještě nejsou zelené, ale něco se v nich děje. Něco neviditelného, ale neodvratně jistého.

Březen ještě není hotové jaro. Je to začátek.

Světlo a rovnováha

Kolem 20. či 21. března nastává jarní rovnodennost. Den a noc jsou stejně dlouhé. Je to symbolická chvíle rovnováhy – světlo a tma stojí vedle sebe, a nepovyšují se nad druhého.

Od tohoto okamžiku začíná světlo vítězit. Není to náhlé vítězství. Spíš tiché, trpělivé přibývání. A právě to je na jaru krásné – nepřichází jako výbuch, ale jako postupný návrat.

Významná březnová data

Březen není jen přírodní proměna. Je také měsícem připomínek a hodnot.

8. března – Mezinárodní den žen

Den, který připomíná, že rovnost a důstojnost nejsou samozřejmostí, ale výsledkem dlouhého úsilí. Je to příležitost poděkovat maminkám, babičkám, učitelkám i spolužačkám – jednoduše všem ženám, které utvářejí náš svět.

20./21. března – První jarní den

Oficiální příchod jara. Ale možná důležitější než datum je vědomí, že příroda opravdu začíná novou kapitolu.

22. března – Světový den vody

Na jaře si vodu uvědomujeme nejvíc – v potocích, které se plní, v dešti, v tání sněhu. Bez vody by žádné jaro nebylo. Je to připomínka, že to nejcennější bývá často samozřejmé.

28. března – Den učitelů

Výročí narození Jana Amose Komenského. Učitel je někdo, kdo rozsvěcuje světlo poznání. A právě světlo je symbolem jara.

Březen jako výzva

Březen je měsíc, kdy můžeme něco začít. Možná uklidit pokoj. Možná začít sportovat. Možná si dát nový cíl. Možná se jen víc dívat kolem sebe.

Jaro nás nenutí. Jen tiše zve. A tak vám přejeme, aby byl tento měsíc pro každého z vás malým osobním začátkem.

Víte, že...?

Velký přehled zajímavostí o jaru, které vás možná překvapí

Jaro je období, které bereme jako samozřejmost. Prostě přijde. Stromy se zazelenají, ptáci zpívají, slunce hřeje. Ale za tímto „samozřejmým“ se skrývá překvapivě mnoho zajímavých jevů, faktů a souvislostí. Možná vás některé z nich překvapí.

Víte, že jaro nezačíná všude stejně?

Astronomické jaro začíná jarní rovnodenností, tedy obvykle 20. nebo 21. března. To je okamžik, kdy je Slunce přesně nad rovníkem a den i noc jsou téměř stejně dlouhé.

Meteorologové však počítají jaro jinak – pro ně začíná už 1. března. Důvod je praktický: usnadňuje to srovnávání teplot a klimatických dat.

A ještě jinak ho vnímá příroda. Ta se neřídí kalendářem, ale teplotou a délkou dne. Pro některé rostliny může „jaro“ začít už v únoru, pro jiné až v dubnu.

Víte, že světlo na jaře roste překvapivě rychle?

V našich zeměpisných šířkách se na jaře délka dne prodlužuje velmi rychle – kolem rovnodennosti přibývá každý den zhruba o 3–4 minuty světla.

To znamená, že za jediný týden získáme téměř půl

hodiny denního světla navíc.

Tělo tuto změnu registruje. Více světla ovlivňuje biologické hodiny, spánek i náladu.

Víte, že stromy „pijí“ ještě dřív, než se zazelenají?

Mnoho stromů začíná aktivně nasávat vodu z půdy ještě předtím, než vyraší první listy. V jejich kmenech se obnoví proudění mízy, které přes zimu téměř ustalo.

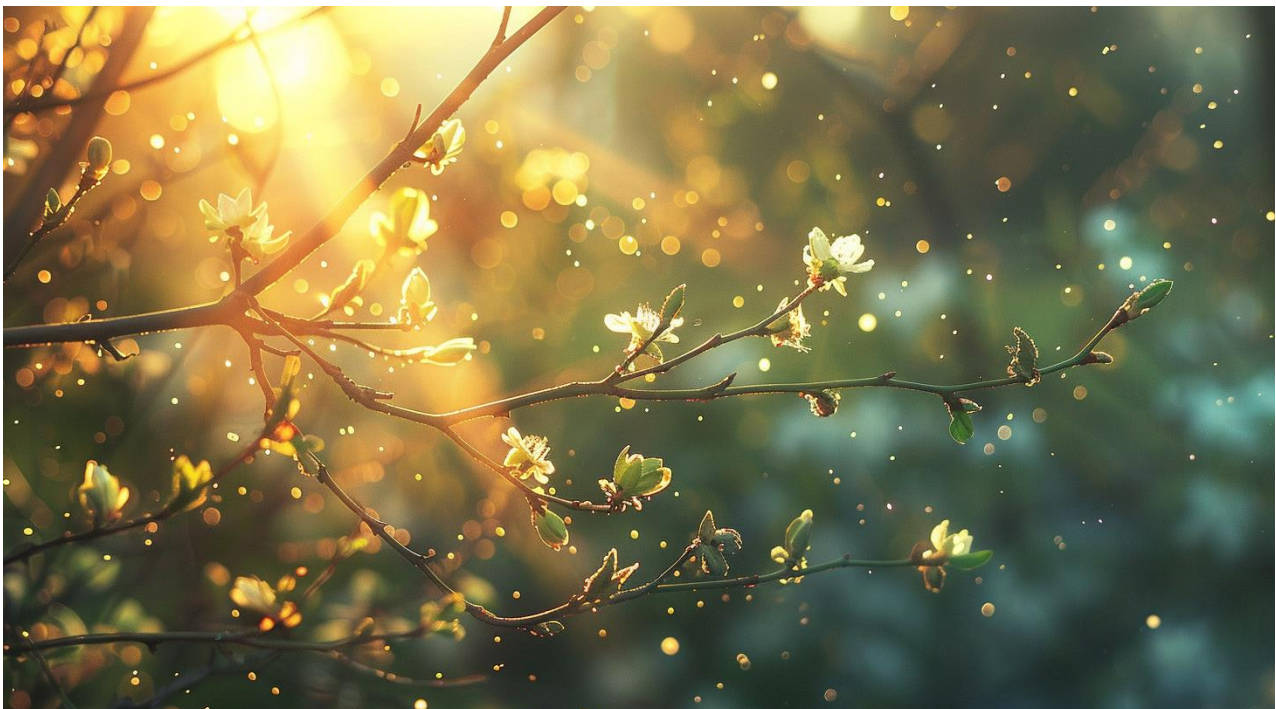
To je důvod, proč se například na jaře tradičně sbírá březová míza – právě tehdy proudí nejsilněji.

Listy, které vidíme až později, jsou výsledkem procesu, který začal mnohem dříve.

Víte, že ptáci zpívají víc nejen kvůli radosti?

Na jaře slyšíme výrazně více ptačího zpěvu. Není to však jen „oslava jara“. Zpěv má konkrétní účel – označování teritoria a přilákání partnera.

Zajímavé je, že nejvíce zpívají ráno. Ranní chladný vzduch lépe přenáší zvuk, takže zpěv je slyšitelnější na větší vzdálenost.

Víte, že první jarní květiny mají speciální strategii?

Sněženky, bledule nebo krokusy rozkvétají velmi brzy. Proč tak spěchají?

Protože využívají období, kdy stromy ještě nemají listí. Sluneční světlo tak dopadá přímo na zem. Jakmile se koruny zazelenají, světla ubude.

Tyto rostliny mají krátké, intenzivní období růstu – a pak zmizí.

Víte, že jarní voda je klíčová pro krajinu?

Na jaře se doplňují zásoby podzemní vody. Tající sníh a jarní deště vsáknou do půdy a naplní studny i prameny.

Pokud je zima suchá a bez sněhu, může být jaro problémové. Nedostatek vody se projeví až v létě.

Jaro je tedy z hlediska vodního cyklu zásadní.

Víte, že existuje jarní únava?

Mnoho lidí se na jaře cítí unavenější než v zimě. Paradoxně právě v období, kdy přibývá světla.

Důvodem je přechod organismu mezi zimním a jarním režimem. Mění se hormonální hladiny, kolísá krevní tlak, tělo se přizpůsobuje vyšší aktivitě.

Jarní únava není nemoc, ale adaptační proces.

Víte, že jaro bylo kdysi začátkem roku?

Ve starověkém Římě začínal rok v březnu (latinsky Martius). I v některých dalších kulturách byl jarní měsíc považován za počátek roku.

Důvod je jednoduchý: jaro znamenalo nový cyklus práce, setí a života.

Víte, že změna času souvisí s jarem?

Na konci března přecházíme na letní čas. Posouváme hodiny o hodinu dopředu.

Tato změna byla zavedena kvůli lepšímu využití denního světla. Dodnes však vyvolává diskuse o tom, zda je skutečně užitečná nebo spíše naopak.

Víte, že klimatická změna posouvá jaro?

V posledních desetiletích přichází jaro v mnoha oblastech dříve než v minulosti. Stromy kvetou o několik dní až týdnů dřív, než tomu bylo před půl stoletím.

To může způsobovat problémy – například pokud hmyz nebo ptáci nestihnou přizpůsobit svůj životní cyklus změněnému rytmu.

Jaro tak dnes není jen romantickým symbolem, ale i tématem vědeckého výzkumu.

Víte, že jaro mění i barvy světa?

Na jaře se objevuje tzv. „mladá zeleň“. Listy obsahují více chlorofylu a méně ochranných pigmentů, proto jsou světlejší.

Tato jemná, svěží barva je typická právě pro první týdny jara. V létě zeleň tmavne.

Víte, že jarní vítr má významnou roli?

Jarní větry pomáhají šířit pyl a semena. Bez nich by se mnoho rostlin nemohlo rozmnožovat.

Vítr, který nám někdy připadá nepříjemný, je ve skutečnosti součástí složitého systému obnovy.

Víte, že duha je na jaře častější?

Jaro přináší střídání slunce a deště. A právě tato kombinace vytváří ideální podmínky pro vznik duhy.

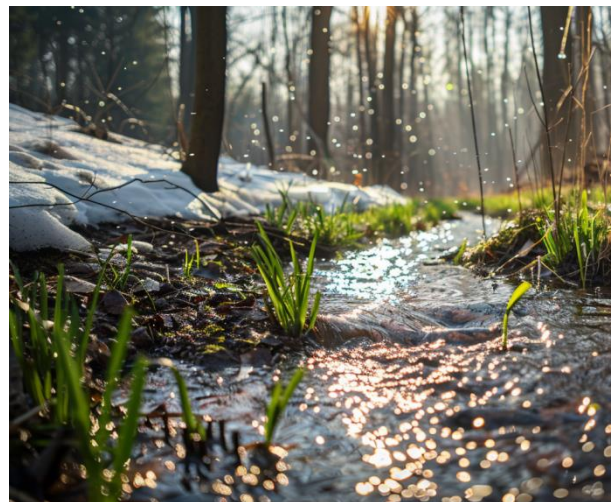
Duha není jen krásný jev – je důkazem toho, že světlo obsahuje celé spektrum barev.

A nakonec...

Víte, že jaro vlastně nikdy nepřichází najednou?

Nepřijde v jeden den. Přichází po částech. Nejprve světlo. Pak teplo. Pak první pupen. Pak zpěv ptáků. Je to proces.

Možná právě proto je jaro tak silným symbolem – ne náhlého zázraku, ale postupné proměny.

Jaro jako zkušenost obnovy

Lehká filozoficko-duchovní úvaha

Jaro je slovo, které neoznačuje jen část kalendáře, ale zároveň stav světa. Když řekneme „je jaro“, neznamená to jen datum. Znamená to změnu světla, změnu vzduchu, změnu rytmu. Znamená to, že něco začíná znovu. A právě v tom spočívá jeho hlubší význam.

Jaro není dekorace, ale přechod

Z hlediska přírody je jaro přechodové období mezi zimním klidem a plnou vegetační aktivitou. Den se prodlužuje, zvyšuje se intenzita slunečního záření, půda se otepluje, míza začíná proudit. Stromy nevyraší proto, že by „cítily radost“, ale proto, že jsou součástí přesného biologického rytmu.

Z hlediska člověka je však jaro víc než biologický proces. Je to okamžik, kdy si všimneme, že svět není statický. Že to, co se zdálo uzavřené, se může otevřít.

Jaro je zkušenost přechodu.

Přechod je filozoficky důležitý pojem. Znamená, že skutečnost není hotová, ale proměnlivá. Že mezi „bylo“ a „bude“ existuje „stává se“. A právě jaro je nejviditelnějším obrazem tohoto stávání se.

Cyklus místo přímky

Moderní kultura je zvyklá myslet lineárně: postup, výkon, růst, kariéra, plán. Čas jako přímka. Ale příroda funguje cyklicky. Rok se vrací. Období se střídají. Život se obnovuje v rytmu, který není náhodný ani mechanický, ale pravidelný.

Filozoficky je rozdíl mezi lineárním a cyklickým chápáním času zásadní. Lineární model zdůrazňuje pokrok a směřování k cíli. Cyklický model zdůrazňuje návrat a obnovu.

Příchod jara je připomínkou cyklu. Upozorňuje, že stagnace není konečná, že útlum může být součástí rytmu. Zima není chyba systému, ale jeho fáze.

V tom je hluboká duchovní hodnota: období klidu nebo nezdaru nemusí znamenat konec, ale přirozený přechod k novému začátku, k dalšímu růstu.

Světlo jako symbol vědomí

Jedním z nejviditelnějších znaků jara je prodlužování dne. Světla přibývá. To není jen astronomický fakt, ale i silný symbol.

V mnoha filozofických tradicích je světlo spojováno s poznáním, vědomím a pravdou. Tma

je naopak spojována s nevědomostí, nejistotou nebo skrytostí.

Jaro je období, kdy světlo převažuje nad tmou. Symbolicky řečeno: vědomí se rozšiřuje.

To lze chápat též velmi střízlivě. Více světla znamená více aktivity. Lidé jsou bdělejší, pohybují se venku, setkávají se. Společenský život ožívá. Školy plánují akce, města se probouzejí.

Světlo tedy není jen metafora. Má konkrétní psychologický dopad. Jaro nás přirozeně vyvádí z uzavřenosti.

Otevření a zranitelnost

Jarní květ je krásný právě proto, že je křehký. Stačí prudký mráz a poupě zmrzne. Otevření vždy znamená riziko.

To je další důležitý symbolický rozměr jara.

Otevřít se světu znamená přijmout možnost zranění. To platí v přírodě i v lidském životě. Když člověk začne důvěřovat, tvořit, plánovat, riskuje neúspěch. Když vyjde ze svého „zimního klidu“, vystavuje se světu. A vystavit se v naprosté důvěře, znamená být současně maximálně zranitelný. A rána zasazená člověku v jeho otevřenosti je potom drtivá. Pokud však důvěra najde odpověď v důvěře a v otevření se druhého, vzniká neuvěřitelná síla a zázrak, který nelze zlomit žádnou zbraní.

Jaro tak není jen idylické období radosti. Je to období odvahy. Odvahy vyrůst. Odvahy ukázat se. Odvahy být vidět.

Vnitřní jaro

Když mluvíme o jaru, většinou myslíme na krajinu kolem nás. Ale existuje i „vnitřní jaro“.

Jsou chvíle, kdy se člověk cítí unavený, vyčerpaný, bez motivace. To může připomínat zimu. A pak přijde okamžik – někdy nenápadný – kdy se něco pohne. Myšlenka, nápad, náhodné setkání, chuť něco změnit.

To je osobní jaro.

Není náhodou, že právě jaro bývá obdobím nových rozhodnutí. Lidé začínají sportovat, mění plány, uklízejí, obnovují vztahy. Ne proto, že by jim to někdo přikázal, ale proto, že světlo podporuje aktivitu.

Vnitřní jaro není zázrak. Je to přirozený soulad s rytmem.

Jaro a odpovědnost

V současnosti získává jaro ještě jeden rozměr. Klimatické změny způsobují, že se rytmus ročních období posouvá. Extrémní výkyvy počasí jsou častější v souvislosti s klimatickou změnou (*Pozor, klimatickou změnu nelze v současnosti popírat. Ale lze polemizovat, jaký je vliv člověka na tuto změnu. Zda je nulově zanedbatelný nebo jednotkově významnější*). Jaro už tedy není samozřejmostí v té podobě, jakou znaly předchozí generace.

To nás vede k otázce odpovědnosti. Pokud je jaro symbolem obnovy, pak je zároveň připomínkou, že obnova potřebuje správné podmínky. Půdu, vodu, světlo, teplo. Duchovní rozměr jara tak dnes souvisí i s naší připraveností na změnu, schopností přizpůsobit se, a samozřejmě i se snahou péče o svět, v němž žijeme.

Co jaro učí

Jaro nás neučí optimismu. Učí rytmu. Učí, že útlum může být přípravou, světlo se vrací postupně, růst vyžaduje otevření, otevření znamená odvahu, a žádný stav není definitivní.

To je možná jeho největší filozofické poselství.

Svět není hotový. Je v pohybu. A stejně tak i člověk.

Otázka pro nás

Jaro každoročně přichází bez ohledu na naše plány. Ale to, co s ním uděláme, záleží na nás. Zůstaneme zavření, i když je světlo? Nebo dovolíme, aby se něco nového objevilo?

Jaro není jen změna počasí. Je to možnost. A možnost je vždy začátkem svobodného rozhodnutí a s ní spjaté odpovědnosti.

Jaro v šesti hlasech

Co říkají básně – a co neříkají

Jaro bývá v poezii častým tématem. To ale samo o sobě nic neznamená. Záleží, jak je pojato. V několika vybraných básních českých autorů, které jsou součástí tohoto čísla, nenacházíme jednotný obraz jara, ale překvapivě rozdílné polohy – od existenciálního smutku přes milostnou lyriku až po ironické narušení idylly.

Tyto básně nepředstavují „typickou českou poezii“. Představují různé způsoby, jak lze o jaru mluvit. A právě jejich rozdílnost je zajímavá.

Josef Kuchař: Jaro jako poslední naděje

Báseň „Ó jaro, přijď...“ nezačíná radostí, ale vyčerpáním. Zima zde není jen roční období, ale stav duše. I těla. Mluví se o únavě, zklamání, osamění.

„Mé sny a touhy odletěly...

svět za lásku mně dal jen klam...“

Příchod jara vzbuzuje v básníkovi okamžiky účtování se svým životem. A jeho počty jsou pesimistické. A další výhled beznadějný. Závěr je pozoruhodný:

*„Ó jaro, přijď, v tvých sladkých květech,
mně aspoň umře se to snáz.“*

To není optimismus. To je obraz zakončení. Jaro má přinést ne pokračování života, ale snazší umírání. Je to přijetí toho, že toto jaro se už básníka v tomto světě netýká. On odchází s končící zimou. Ale sladké květy jara mu umožní zbavit se bolesti a usnadní mu přechod oné hranice, ke které všichni dojdeme, a které se obáváme. Je tu ale i naděje, že smrtí – zimou to nekončí. Přichází jaro z onoho světa. Je to obraz jara jako vykoupení.

Eliška Krásnohorská: Jaro jako poezie sama

V básni „Přišlo jaro“ se ocitáme v úplně jiné rovině. Zde jaro „připlouvá“, píše „knihu o lásce“, vdechuje barvu růží. Jaro je personifikované, aktivní, tvořivé.

Krásnohorská pracuje s obrazností, která je téměř malířská – barvy, vůně, pohledy. Jaro zde není existenciální problém, ale úžasná estetická událost. Zajímavé je, že báseň spojuje jaro s prvním polibkem. To odpovídá tradičnímu spojení jara a počátku lásky. Na rozdíl od Kuchaře tu není stesk, ale lehkost. Tady je jaro jasným obrazem začátku, nikoli konce.

Ó jaro, přijď...

Josef Kuchař

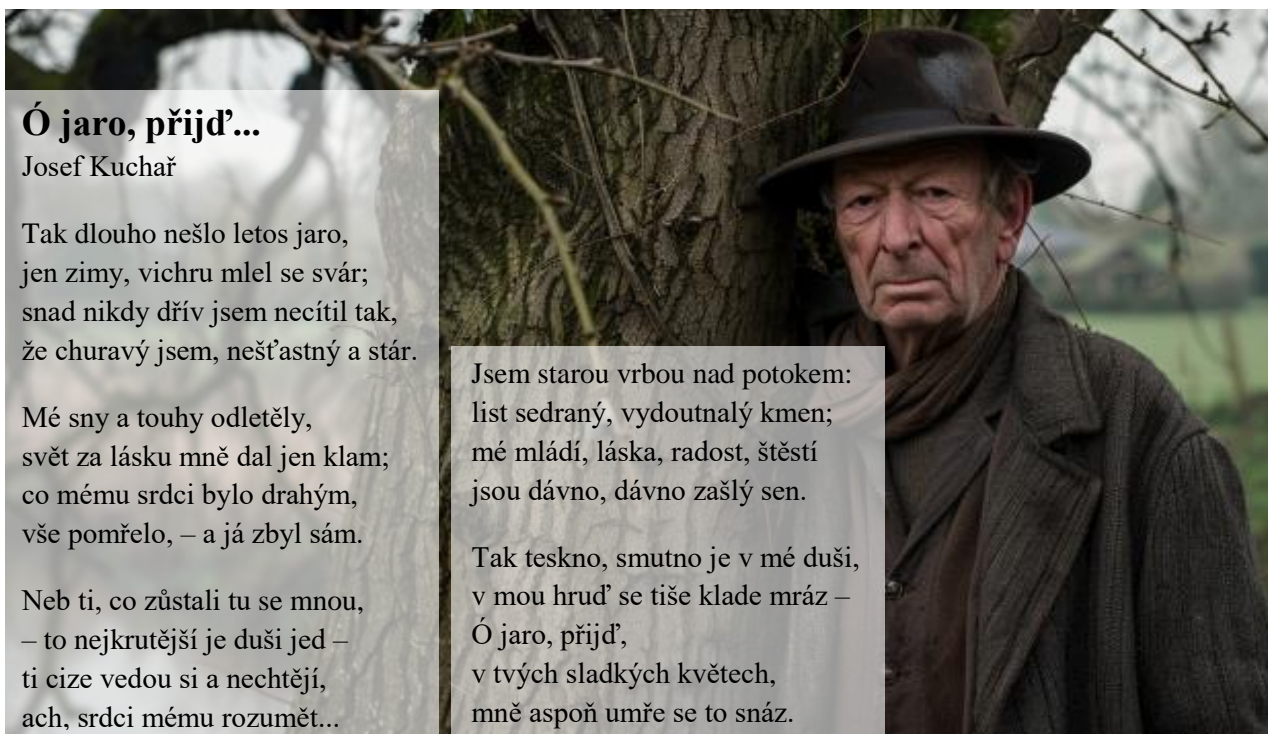
Tak dlouho nešlo letos jaro,
jen zimy, vichru mlel se svár;
snad nikdy dřív jsem necítil tak,
že churavý jsem, nešťastný a stár.

Mé sny a touhy odletěly,
svět za lásku mně dal jen klam;
co mému srdci bylo drahým,
vše pomřelo, – a já zbyl sám.

Neb ti, co zůstali tu se mnou,
– to nejkrutější je duši jed –
ti cize vedou si a nechtějí,
ach, srdci mému rozumět...

Jsem starou vrbou nad potokem:
líst sedraný, vydoutnalý kmen;
mé mládí, láska, radost, štěstí
jsou dávno, dávno zašlý sen.

Tak teskno, smutno je v mé duši,
v mou hrud' se tiše klade mráz –
Ó jaro, přijď,
v tvých sladkých květech,
mně aspoň umře se to snáz.

Josef Svatopluk Machar: Jaro jako kosmický řád

„Antické jaro“ je výrazně odlišné. Machar nepopisuje květiny ani city. Přenáší jaro do mytologického rámce. Apolón, Hóry, Gaia – přírodní proces je popsán jazykem antické symboliky. Jaro není nálada, ale kosmický pohyb. Tento text je důležitý tím, že ukazuje, jak lze jaro chápat jako součást většího řádu. Ne jako individuální emoci, ale jako cyklický zákon světa. Mocný zákon, který jako nepatrné lidské bytosti můžeme sledovat, můžeme se mu přizpůsobovat, ale nedokážeme ho změnit. Můžeme ho pochopit, můžeme se z něj učit, můžeme si uvědomit jeho smysl zjevný i skrytý.

Machar zde buduje stavbu vznešeného tónu. Jaro není drobná radost, ale majestátní obnova.

Jan Evangelista Nečas: Narůstající napětí

Báseň „Jaro je...“ začíná idylicky. Květiny, ptáci, „pravdivý kout ráje“. A pak přijde zlom: „Do kraje valí se válečný hřmot!“

Tato náhlá změna je zásadní. Jaro zde není izolovaným obrazem. Je konfrontováno s lidskými dějinami. Příroda rozkvétá, obnovuje, přináší nové žití. Ale člověk válčí a život ničí.

Nečas ukazuje napětí mezi přírodním cyklem a lidským jednáním. Jaro může být krásné, ale svět

kolem něj nemusí být vůbec mírumilovný.

Tato báseň narušuje romantickou představu, že přírodní obnova v jarním nadšení automaticky znamená lidskou harmonii.

Jan Neruda: Intimní jaro

V básni „Jaro se ozvalo v prsou“ je jaro čistě vnitřní zkušeností.

Není zde krajina, není zde kosmický rámeček. Je zde srdce, které buší, dívka, která slyší klepání na dveře. Jaro je zde probuzením citu, pudu a touhy.

Neruda pracuje s drobným dramatem očekávání. Klikla cvakne – a nikdo tam není. Jaro je zde napětí mezi nadějí, netrpělivým očekáváním a zatím nenaplněnou skutečností.

Je to jemná, intimní varianta jara.

František Sušil: Jaro jako radostný proud

Sušilova báseň je nejbližší lidové písni. Opakování, rytmus, proudící voda, zpěv ptáků. Jaro zde znamená radost a energii. Příroda „vzpomíná na ráj“, potoky tečou, rosa padá.

Zajímavý je závěr: „Ó, kdy přijdeš, máji...“

Jaro tu není konečným bodem, ale přechodem k ještě plnějšímu rozkvětu. I zde tedy vidíme, že jaro je proces, nikoli hotový stav. A Sušil, který byl nejen básníkem ale především knězem, v těchto verších opěvuje i konec dějin, příchod

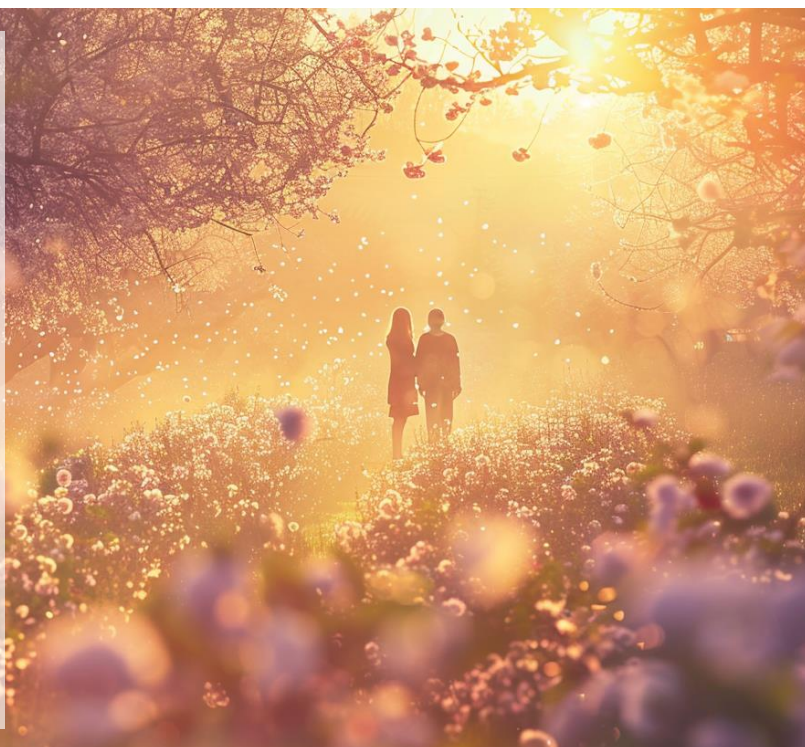
Přišlo jaro

Eliška Krásnohorská

Přišlo jaro, přišlo z jihu
blankytu mořem na květnou zem,
jalo se básnit o lásce knihu,
zářil v ní obraz za obrazem.

Psalo o první váhavé touze
rosou na poupě liliové,
zardění lásky sladce a dlouze
vdechlo do růže purpurové.

Co se kdy něhy v pohledu skvělo,
pomněnce vtisklo za znamení,
ale tisícem slaviček pělo
o prvním, prvním políbení.

Věčného Jara, tolik očekávaný druhý příchod Kristův.

František Emanuel Zelenka: Smyslové probuzení

Zelenkova báseň pracuje s hmatatelnými detaily: bláto na cestách, zkalený potok, vůně rašení. Tady je jaro konkrétní. Ne idealizované, ale skutečné. Ne jen květiny, ale i špinavé bláto a kalná voda.

To je důležitý moment: jaro není sterilní. Je mokré, syrové, proměnlivé.

Co z těchto básní skutečně vyplývá?

Plyne z nich, že jaro není jednotný symbol. Může být: vykoupením z bolesti, obrazem první lásky, kosmickým řádem, ironicky narušenou idylou, intimním probuzením, radostnou písní, nebo syrovou skutečností.

Nelze z toho vyvodit obecný závěr o „české poezii“. Lze ale vidět, že jeden přírodní motiv dokáže nést velmi rozdílné významy. Každý symbol je mnohovýznamový a též obestřený tajemstvím.

A to je na poezii i symbolech podstatné. Příroda je stejná. Ale hlas, který o ní mluví, je pokaždé jiný a ukazuje nám možnosti individuálního vnímání.

Jaro

František Sušil

Pošla zima těsná,
vstala sličná Vesna.
A vše pouta odpíná.
Radost všady vzrůstá.
Příroda pout prostá,
sobě na ráj vzpomíná.

Již to nebe mračné
divy tvořit začne
po všem světa prostore.
Potokem a řekou
vody mocně tekou,
konají pouť do moře.

Aj jak kvete kvítí,
až se hora svítí.
A jak vůni vydýmá!
Zefyrů těch šepot,
pohled sličných lepot
rozkoší hruď zajímá.

Ještě padá rosa.
A tam slyšet kosa
v omlazené přírodě.
A jak zoře zrudává,
všecko ptactvo zpívává
v přelahném závodě.

Ó, kdy přijdeš, máji,
kdy se vlast nám zrají,
kdy ty hvězdy zasvitnou?
Ó, plyň, blahá struho,
kleň se, svatá duho,
ať již růže zakvitnou.

Antické jaro

Josef Svatopluk Machar

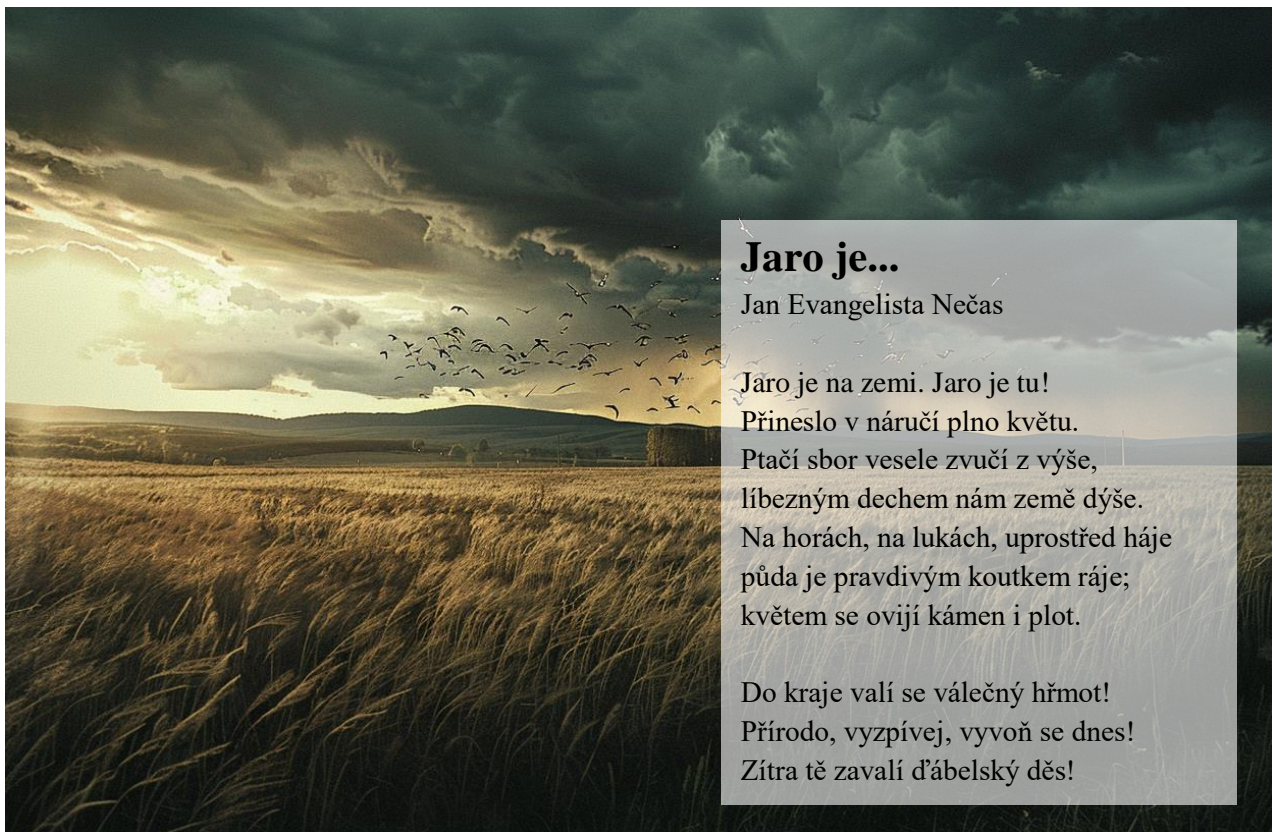
Od sledů mračen, špinavých dešťů
vůz zlatý Apollinův očistily
úsměvné Hóry.

Mraky pak šeré do řek a lesů
z azurných plání odehnat kázal
král bouřných větrů.

Vítězný Foibos na zářném voze
opratě drže usmívá se dolů
z blankytných výšin.

Vrásčité líce matičky Gaii
úsměvem kvetou, vonně oddychuje
rodička božstev,

hrud' nesmrtelnou zelení halíc
k Heliu vzhůru po skřivanecch drobných
posílá pozdrav.

Jaro je...

Jan Evangelista Nečas

Jaro je na zemi. Jaro je tu!
Přineslo v náručí plno květu.
Ptačí sbor vesele zvučí z výše,
líbezným dechem nám země dýše.
Na horách, na lukách, uprostřed háje
půda je pravdivým koutkem ráje;
květem se ovijí kámen i plot.

Do kraje valí se válečný hřmot!
Přírodo, vyzpívej, vyvoň se dnes!
Zítřka tě zavalí d'ábelský děs!

Jaro se ozvalo v prsou

Jan Neruda

Jaro se ozvalo v prsou,
 srdce tak buší a tepe,
 že dívčice naslouchá, zdá se jí,
 někdo že na dveře klepe.

Skočila, za kliku chytla –
 zavanul větríček chladný –
 již klika zas cvakla a dívčice
 zavzdychla: „Ba, ještě žádný!“

Když přišlo jaro

František Emanuel Zelenka

Jarní něhou dýchala země,
 z ticha v proudy procítl smích,
 mladé slunce zjásalo ve mně,
 z polí poslední shánělo sních.

Na cestách se válelo bláto,
 potok pln byl zkalených vod,
 role bujnou zelení vžňato,
 lesem zpíval víl chórovod.

Vonné táhlo rašení v sady,
 k nebi s písni vylétl pták,
 z trávy květy vydechly všady,
 proudem tužeb zachvěl se zrak.

Jarní něhou dýchala země,
 z polí slunce shánělo sních;
 touhy snivé snesly se ke mně,
 tichá láska šeptala v nich.

„Bylo to hustý! A zároveň fakt k zamyšlení.“

Rozhovor se žákyní 6. třídy o preventivním dni EXIT Tour na základní škole Pětka

Ve čtvrtek 19. února se základní škola Pětka proměnila v místo, kde se potkala hudba, silné příběhy a důležitá témata. Jak to celé viděla jedna ze žákyní 6. třídy? Přinášíme rozhovor, který vás vtáhne přímo do dění.

Ahoj! Tak začneme. Jaký byl preventivní den EXIT Tour?

„Bylo to fakt super! A hlavně jiné než normální vyučování. Už od rána bylo jasné, že se bude dít něco výjimečného.“

Hned ráno byl koncert v tělocvičně. Stál za to?

„Totální pecka! Půl tělocvičny zabrala technika, pódium, světla, velké obrazovky... To tam museli stěhovat a stavět snad celou noc! A pak tam prostě vzlítnul ten rapper. Strašně energický, skvělý, a navíc přijel až z Anglie. Všichni byli hned ve varu.“

Prý si získal hlavně holky...

„No jasně! *(smích)* Byl hrozně sympatický a klidně si během písničky bral mobily a fotil si selfie s fanynkami. To jsem fakt ještě nezažila. Já mám nejen selfičko, ale i krátké video. *(ukazuje na mobilu)* Prostě frajer! Po koncertě se s námi normálně fotil a povídal si s námi.“

A pak přišly přednášky. Nebála ses, že to bude nuda?

„Trochu jo, ale vůbec nebyla. Bylo to hodně zajímavé a hlavně upřímné. Ne jako „nekuřte, nepijte“ – ale vysvětlené tak, že tomu fakt rozumíš.“

Jaké přednášky měla 6. třída?

„My jsme měli Alkohol a kouření a Jak zvládat těžkosti. To druhé mě asi zaujalo víc.“

Čím konkrétně?

„Mluvili jsme o stresu, strachu, o tom, že je v pohodě říct si o pomoc, když máš starosti nebo deprese. Že nemusíš být pořád v pohodě a že to není slabost. Někteří spolužáci se dost zapojili a mluvili otevřeně, to mě překvapilo. Svěřovali

jsme se anonymně přes i-pady, a všichni viděli odpovědi na interaktivní tabuli. Některé problémy spolužáků mě fakt dostaly. Móc drsný. Vůbec nevím, od koho mohly být. A lektor nám říkal, ať po tom nepátráme, ať ctíme soukromí.“

Myslíš, že to bylo důležité i pro třídu jako celek?

„Určitě. Každý má svoje trápení. Najednou víš, že v tom nejsi sám. A že se dá mluvit i o věcech, o kterých se normálně mlčí. Myslím, že nás to jako třídu docela spojilo.“

Slyšeli jste, jaká další témata se ten den řešila v jiných třídách?

„Jo, bylo toho hodně – třeba poruchy příjmu potravy, nebezpečí internetu, holokaust, vztahy, AIDS, ale i angličtina s rodilými mluvčími. Každá třída měla něco jiného, ale všechno mi přišlo důležité.“

Kdybys měla preventivní den popsat jednou větou?

„Byla to kombinace zábavy, hudby a věcí, které ti zůstanou v hlavě ještě dlouho potom.“

Největší zážitek?

„Mám dva. Top je, že mám úžasný videjko se zpěvákem. Druhý zážitek je takový spíše děsivý. Lektor nám vyprávěl, jak jeden kluk vypil nějaký alkohol a pak naboural do auta mladé holky. Auto začalo hořet a holka se nemohla dostat ven. Trvalo to minutu. Byla úplně ohořelá. Shořely jí vlasy, víčka, uši a prsty na rukách. Byl zázrak, že to vůbec přežila. Musela jít na spoustu operací a plastik. Viděla jsem její fotky už po léčbě. Br. Chudák holka. Lektor nám pak řekl, že máme být spokojení se svým tělem, s tím jak vypadáme, protože ta holka by si s námi hned podobu vyměnila a neřešila by tvar nosu nebo větší uši nebo pár deka navíc. Vždycky si teď na to vzpomenu, když se dívám do zrcadla.“

A na závěr – chtěla bys, aby se takové akce opakovaly?

„Rozhodně ano! Tohle nebyla jen obvyklá škola, to byla extra zkušenost. A myslím, že přesně takhle se o důležitých věcech mluvit má.“

Některé reakce žáků na program Exit Tour

BYLO TO EXTRÉMNĚ DOBRÝ. NEJLEPŠÍ AKCE NA ŠKOLE OD PRVNÍ TŘÍDY. TA ATMOSFÉRA BYLA SKVĚLÁ. A POTOM PŘEDNÁŠKY, TAKY ZAJÍMAVÉ. NEJLEPŠÍ BYL KONCERT, NA 100 PROCENT. BYLO DOBRÝ TAKY, ŽE JSME SE NEUČILI. NEJLEPŠÍ ŠKOLNÍ DEN.

Bylo to blbý, nic jsem neviděl, protože jsem malej. Jinak ta hudba a tak dále to bylo dobrý, ty přednášky byly OK. Měli jsme dvě, o internetu a o anorexii a těchhle věcech, ale ta přednáška o internetu až tak dobrá nebyla. Doufám, že se Exit Tour bude opakovat v co nejbližší době.

Bylo to super, nejvíc se mi líbilo, jak bral zpěvák telefony, ale moje sestra na tom tak ujížděla, že si nechala vytisknout všechny fotky se zpěvákem, a má je úplně všude v pokoji. Ale jinak se mi to strašně líbilo, ten kytarista byl fakt bomba a ten bubeník, ten to umí pořádně rozjet! Myslím si, že se to děckám z Pětky líbilo a musím dodat, že ten raper byl fakt hustý, jak to uměl rychle a zpaměti zpívat. A byl to ten nejlepší raper, co jsem slyšela. Sice jsem si myslela, že tam přijde i Lucie Bílá, ale neva, a ten zvuk to bylo trochu blbý, protože to bylo v tělocvičně a zpěvákovi šlo špatně rozumět. Moc se mi to líbilo, budu ráda, když se to bude opakovat.

Určitě se mi líbil ten koncert, protože byl vážně dobrý a vypadal docela profesionálně. Ty písničky byly dobré, ale ty reproduktory nebyly moc dobré, protože jsem ten zvuk a hlas z reproduktoru špatně slyšela, nebylo mu rozumět. Jo, koncert byl dobrý, ale s přednáškami mám jeden problém. Přednášky byly dlouhé a jen na dvě témata, Chtěla bych, aby těch přednášek bylo víc, aby každou hodinu byla jiná přednáška, protože po čase mě to stejné téma pořád dokola nebavilo. Jinak ty přednášky byly fajn a zábavné a témata byla dobrá.

To ráno byl v tělocvičně nějaký raper a zpíval dobře, akorát na Spotify ty písničky má lepší. Potom jsme měli přednášky. Jedna nic moc o internetu ale ta druhá byla lepší o nějakém hubnutí. Po přednáškách byla soutěž o kabelku Exit Tour. Samozřejmě vyhrál můj spolužák, protože je podplatil, to je jasný.

Bylo to super, ale nerozuměl jsem tomu raperovi ani slovo, jinak dobrý, furt lepší než se učit.

Když jsme přišli do tělocvičny, tak jsem si myslela že to bude nudný, ale když ten koncert začal, tak to bylo docela dobrý. Pak skončila první část a řekli nám, že budeme mít nějaký přednášky, takže celá naše třída jakože proč né. Tak jsme šli do naší třídy a měli jsme přednášku o nebezpečí na internetu. Přednáška byla docela v pohodě – jakoby skoro všechno jsem věděla. Pak začala druhá přednáška o poruchu příjmu potravy. Tahle přednáška byla lepší, než ta první. Potom jsme šli zpátky do tělocvičny a tam byla druhá polovina koncertu a ta byla lepší než ta první.

Můj největší zážitek byl, jak jsme tam všichni skákali a tančili, a nejvíce se mi líbilo, když nám ten Fight Child vzal některým mobil, a taky ty velký repráky byly moc nahlas, ale bylo to super, a taky jsme s ním i zpívali, ale nelíbilo se mi, jak se tam skoro všichni namačkávali a jak někteří řvali i do uší. Jinak jsem si to mega užila.

Jo, mně se to moc líbilo, nejvíce se mi líbil koncert, ale i přednášky byly moc zajímavé a poučné. Snažila jsem se z toho co nejvíce zapamatovat, i když mě trochu rozesmutnilo jedno video, co nám pán pouštěl. To video bylo o jedný holce, která měla problém s jídlem.

Jak už jsem říkala, moc se mi líbil koncert. Líbila se mi aktivita, že se dalo soutěžit o ledvinku. Sice jsem nemohla soutěžit, protože mi nešel načíst QR kód, což mě mrzelo, ale zase jsem byla moc ráda, že tu ledvinku vyhrál můj spolužák. Na konci jsme si mohli vzít malý plakát, na kterém byl ten zpěvák a jeho podpis.

Chtěla bych, aby to někdy bylo zas.

Nejlepší můj zážitek byl, jak jsem byla úplně vepředu, a všichni kolem mě skákali a řvali. Mega moc se mi líbilo, jaká tam byla super atmosféra. Ale moc se mi nelíbilo, že jsme tam byli jen první a poslední hodinu, a pro příště by bylo lepší, kdyby to bylo líp ozvučený, a šlo tomu zpěvákovi lépe rozumět, ale jinak jsem si to užila.

Ze začátku se mi tam moc nechtělo a doufal jsem, že mi máma napíše omluvenku, ale nakonec ten koncert byl docela v pohodě. Nebylo to ani špatný, ale ani tak dobrý, že bych z toho měl ležet na zemi.

Jako ta první přednáška byla taková zajímavá, až na to, že vůbec. Jako na spaní dobrý, ale jinak nic pro mě. Ta druhá byla aspoň o tématu, které je k něčemu, ale celé to téma je spíš pro holky, ony totiž neumí jíst.

Řekl bych, ten koncept proč ne, ale příště by měl být lépe ozvučený. A ještě jedna věc – udělat to na celý den, bez těch přednášek.

Bylo to hezký, zpěvák pěkně rapoval, tančila jsem až mě nohy bolely, ale přesto se nezastavily. Líbilo se mi, jak zpěvák rapoval, a jak hráli na kytaru a bicí, strefovali se přesně do rytmu. Kytarista mi dal trsátko, se kterým teď hraju na kytaru.

Většinu zážitků z koncertu tvořili repráky a nástroje ale i ten text byl dobrý. Musím říct, že hra neelektrickou kytaru a bicí byla skvělá. Po koncertě jsme šli na přednášky, které nebyly ani nejlepší ani nejhorší, takže můžu ohodnotit kladně. Bylo fajn, že byly trochu interaktivní a ne, že jen lektor mluvil.

Pro příště by to ozvučení mělo být přenastavené, aby tam zpěvákovi šlo rozumět. Shrnutí celého dne je, že koncert byl super, přednášky fajn, ale nejlepší bylo dělat blbosti s kamarády.

Exit Tour se mi moc líbil, mám z toho krásné zážitky. Zpívali moc hezky. Dostal jsem i plakát. Přednáška byla taky fantastická se skvělým tématem. Hodnotím dobře.

Bylo to mega, toho zpěváka znám i osobně. Užil jsem si to, vyhrál jsem Exit Tour tašku, a bylo to mega. Musí se to opakovat. Byl jsem také i na jeho after párty. Jeho kapela byla velmi dobrá, zpívali jako mega, a bylo to mega hustý.

EXIT TOUR

Kristýna Pokorná, 8. B

Exit Tour to byla pecka,
počůrali se z toho děcka.
A Pepíček ze šestky,
ten si vyřval hlasivky.

Celým sálem zněl jen řev,
angličtina a ten zpěv
Byla i chvilka tělocviků,
týpek jel tak pět kliků
proti zpěvákovi.

Potom se šlo na přednášky,
snad si pán vzal prášky.
Povídal nám do hlavy
celé dvě hodiny.

Po přednáškách angličtina,
tak to mělo být,
ale kvůli nevím čemu,
jsme na jinou přednášku
museli jít.

Tak jsme místo angličtiny
dvě přednášky měli.
Čtyři hodiny sezení,
ticha a mlčení.

Potom jsme šli na oběd,
samo sebou – my až naposled.
Proč to tak musí být, se ptám,
na některé otázky odpovědi není,
zvláště když na vás znechuceně hledí.
Ale to jsem odbočila,
promiňte mi, moje chyba.

Celkově to bylo fajn,
i když moje ušní bubínky,
jak za pravěké doby,
z vysoké hlasitosti umíraly.

Tak zpěvákovi moc děkuji,
za navštívení naší školy.
Snad se ještě uvidíme
a spolu si zazpíváme.

3. A vyhrála v soutěži!

Žáci ze třídy 3. A zvítězili v soutěži „Objevitelé udržitelné budoucnosti“ se svým projektem s názvem: Každá kapka se počítá. Vyhráli tak pro školu finanční podporu 50 000 Kč na realizaci projektu a 10 000 Kč na VÝLET za zážitkem.

VodaTým ze 3. A nejprve prozkoumal školu a zjistil velký problém. Voda je přece důležitá, někdy se s ní plýtvá.

Třetíáci měli jasno. „Chybí nám perlátory! Kdybychom je pořídili, mohli bychom snížit spotřebu vody ve škole. Na vodoměrech spočítáme, kolik vody proteče bez perlátorů a kolik vody s perlátory.“ O finanční prostředky na nákup perlátorů požádali společnost EPET.

VodaTým vymyslel i náhradní řešení pro případ, kdyby to s penězi nevyšlo. Aby žáci šetřili vodou, připomenou jim to třetíáci cedulkami, které si sami vyrobí a vylepí k umyvadlům.

Ale uspěli! Paní učitelka jim pomůže s výběrem perlátorů (vnitřní nebo vnější závit) a pan školník pak pomůže s montáží.

A když ještě nějaké peníze zbydou, investují je do zahradního jezírka nebo výukového programu pro děti.

V úterý 10. března v 11:00 hodin přijede osobně Tým Objevitelé udržitelné budoucnosti vítězné třídy slavnostně předat ocenění a ceny.

Recitace žáků 4. a 5. tříd - školní kolo soutěže

1. místo Eliška Brumovská
 1. místo Olivia Hejl
 2. místo Ondřej Chytka
 3. místo Sophia Hejl

Děkujeme všem žákům za účast. Vaše výkony byly plné energie, snahy a krásného přednesu! Bylo nádherné to s vámi prožít...

„Slzy nadšení, slzy radosti, slzy obdivu, slzy dojetí... Smekám.“ – názor nejmenovaného diváka.

Lyžařský výcvik 4. a 5. tříd ve Vernířovicích

Žáci 4. a 5. tříd se letos zúčastnili lyžařského výcviku ve Vernířovicích, kde je čekal týden plný pohybu, legrace a společných zážitků, na které budou dlouho vzpomínat. Zdokonalovali jízdu po hranách, učili se základy carvingového lyžování a snažili se o plynulé oblouky, správný postoj i větší jistotu při jízdě. V době lyžařského výcviku probíhala zimní olympiáda, a tak jsme společně fandili našim reprezentantům, drželi jim palce a s nadšením sledovali jejich výkony. Celý výcvik byl plný radosti, sportovních zážitků a krásných vzpomínek.

Za školní sportovní tým Michaela Pospíšilová

Exit Tour – Koncert a přednášky – 5. třídy

Ve čtvrtek 19. února 2026 jsme měli zajímavou přednášku o škodlivosti kouření. Dozvěděli jsme se, že v cigaretách je spousta škodlivých látek, které poškozují naše plíce a zdraví. Někteří lidé začínají kouřit ze smutku, protože třeba někdo z jejich rodiny zemřel, jiní zase, aby vypadali „cool“ nebo dospěle. Kuřáci ale za cigarety utrácí hodně peněz, jedna stojí více než 100 korun a každá cigareta prý zkrátí život o 5 minut. Cigarety nejsou jen zlozvyk, ale mohou být i velmi nebezpečné a ohrozit život. Zajímavé je, že v Česku je nejvíce kuřáků v celé Evropě. Přednáška se mi moc líbila a připomněla mi, jak je důležité pečovat o své zdraví.

Jakub Milde

Ráno 19. února 2026 se celý druhý stupeň sešel ve velké tělocvičně, kde proběhla show rapera Faith Childa. Poslechli jsme si jeho nejznámější hity a atmosféra byla opravdu úžasná, plná energie a dobré nálady.

Poté se naše třída rozdělila na dvě skupiny, 5. A a 5. B. Nejprve jsme měli přednášku pana Váchy o škodlivosti kouření. Dozvěděli jsme se, že kouření je velmi nezdravé a že každý čtvrtý člověk v ČR kouří. Pan Vácha nám ukázal, jak vypadají plíce kuřáka, a spočítal, kolik peněz kuřáci měsíčně utratí za cigarety.

Další přednášku vedla paní Stehlíková a zaměřila se na dospívání. Povíдали jsme si o lidském těle a o tom, jaké změny během tohoto období

nastávají. Bylo zajímavé slyšet o tom, co všechno se s námi děje, když rosteme a měníme se.

Celý Exit Tour se mi moc líbil a opravdu jsem si ho užil. Doufám, že budeme mít možnost podobnou akci zažít znovu. Nejvíce mě nadchl koncert Faith Childa, ale zajímavé a poučné byly všechny části programu.

Adam Polák

Ráno jsme se všichni přesunuli do velké tělocvičny, kde na nás už čekal rapper Faith Child. Ten nám předvedl své umění a zarepoval své skladby. Atmosféra byla skvělá a po vystoupení jsme se s ním mohli i vyfotit, což byl pro mnoho z nás nezapomenutelný zážitek.

Po koncertu jsme se vrátili do třídy, ale jen na krátko. Na konci přestávky jsme se přesunuli do jiných učeben, kde nás čekaly dvě zajímavé přednášky, první o dospívání a druhá o kouření. Obě nám nabídly nové informace a podněty k přemýšlení.

Den jsme zakončili obědem a následným odchodem domů. Celý program Exit Tour byl opravdu super a určitě se všichni těšíme na další podobné akce.

Jan Pokuta

STUDENÉ JARO – Jan Neruda

V Praze 31. března 1883

Chcete několik hanebně peprných (podotýkám, že ne mých, nýbrž jen „od souseda“ vypůjčených) vtípů na letošní „jaro“?

„Proč nedostala letos paní Marjánka o Boží hod v žádném kostele pražském svčenené vody?“ — No — čtenáři!? Neuhodneš? Jeje! Inu proto, že měli všude jen svčeny led!

„Proč sobě přejou pražští domácí páni, aby na levém břehu Vltavy místo Petřínu stála soptící Etna?“ — No tedy? — Ale, ale! — Kvůli tomu, že z Etny prší popel — aby nemuseli chodníky dávat sypat!

Zlé vtipy, kousavé, hanebně peprné, zlomyslný Němec je jich schopen, ale na mou pravdu — „jaro“ už ani jiných nezasluhuje! Snad se zastydí, polepší, když se mu tak veřejně smějou! Máte číst ty písňe, kterými se mu vyšklebují?

Písňe — jarní písňe! Sleduje-li Hálek v jedné ze svých jarních písni, že „vyběhla bříza z lesa ven“, můžeme jí jen upřímně radit, aby se obrátila a šla pěkně zase domů; sice si jí všimne některý pražský hokynář a za dva dny už praská někde v kamnech. A ptá-li se Vrchlický v jarní písni na hrobech soucitně: „jak, mrtvý, je ti dole?“, vydává se věru v šanc, že uslyší posměšnou odpověď: „Děkuji za poptávku! Ještě to jde — teplotu zde máme příjemnou. A vy tam nahoře?“ Ba i Heine, kdyby s ošatkou nejoblíbenějších svých písniček stál dnes vedle chodníku na Příkopech, pochodil by prabídne. Ovšem — on byl náramně prohnáný, on by ty písničky přizpůsobil a znělo by to známě, a přece zas nově:

*Leť, malá jarní písničko,
leť do té chladné dáli,
však dovol, ať tě ruka má
dřív v kožich zaobalí.
A uzříš-li, že před krámem
kdes stojí uhlíř ztuhlý,
ach zeptej se ho, s donášskou
zač prodává cent uhlí.*

Myslím věru, že je živnost básnická dnešního dne nejmizernějším řemeslem na světě! Z čehopak má být básník živ, když už ani z jara těch pár písni

nevytluče! Totiž — ono se nejedná o produkci, ale o odbyt. K produkci jarních písni „my básníci“ ovšem konečné jara nepotřebujeme, takového něco my napíšeme podle pohodlí, kdykoli. Ale kdopak se nás po nich pak ptá, když není vůbec žádné jaro?

Když jsem v září minulého roku poprvé zas doma zatopit dát musil, pravil jsem sám k sobě, jak následuje: „Kamaráde, to bude zlá zima, tuze zlá a dlouhá! Vydržíš to do března?“ — Ukázat portmoné! — Vydržíš, ale s nouzí. Víš co, napiš mezitím svazeček jarních písni. V březnu je jistě některý nakladatel odkoupí!“ A napsal jsem. Povedly se mně tuze, to musím sám říci — slunce, fialky, slavík, prvosenky, chrousti, všechno jak náleží v pořádku. Také mne to stálo skoro celých pět dní arci deštivých a ošklivých, kdy jsem nemohl ani na ulici. Ale kterýpak nakladatel je dnes ode mne koupí! Tak hloupý není žádný, to doufám sám, když máme asi čtyry neděle teď už zase podzim!

Rád bych věděl, jak to dělají básníci takzvaných „národních“ písni českých. Je to prapodivné, ale ti chlapani mají vždycky pravdu, ať je jak chce. Například:

*Podliska, podliska, podliska,
tebe nebolejí očička!*

Když ani nevykookne, jakpak ji mohou očička bolet! Nebo:

*Fiala, růže,
kvěsti nemůže,
až ji milý pánbůh
z nebe pomůže.*

No to se rozumí! Opakování sice slovního kmene v rýmu: „nemůže – pomůže“; patrně tenhle milý člověk ani nevěděl, co to je pořádný rým. Ale pravdu měl vzdor tomu.

*Růžička se hněvá,
že lístečků nemá.*

Opět ryzí, překonávající pravda! Letos nemá, kdepak by se jich nabrala! Leda ve skleníku, tam my básníci ale své písňe nepaříme. My básníci paříme zcela jinde!

...

Zimní hry školní družiny

Moravský zvoneček – školní kolo

